

loosd – het vernielen van ondernemingsgebouwen en fabrieken was beter voorbereid.

Soedirman had aan de zes divisies die hij op Java na de vorming van de *TNI* (maar die reorganisatie was in juli nog niet voltooid) in het veld kon brengen, met instemming van zijn chef-staf, Oerip Soemohardjo, als hoofdopdracht gegeven om zich daar waar zij waren, met kracht te verdedigen – mislukte die verdediging, dan moesten zij tot de guerrilla en tot de politiek van ‘de verschroeiide aarde’ overgaan. Enkele commandanten van die divisies evenwel, en met name de commandant van de op West-Java gelegerde Siliwangi-divisie¹, kolonel Abdoel Haris Nasoetion, waren van mening dat die hoofdopdracht onjuist was. De troepen van de Republiek, aldus Nasoetion, moesten louter hun kracht zoeken in een door de bevolking gesteunde guerrilla, anders gezegd: de open en zeker de massale strijd ontwijken.²

Soedirman en Oerip Soemohardjo hadden die adviezen verworpen.

*

Al in de avond van 20 juli gingen op Java hier en daar Nederlandse detachementen op mars om te verhinderen dat Republikeinse troepen bij het inzetten van de grote aanval bepaalde vernielingen konden uitvoeren. Zij hadden over het algemeen succes. In Batavia werden voorts de Republikeinen 's avonds om elf uur verdreven uit de belangrijkste overheidsbedrijven, waaronder de telefooncentrale en het radiostation, die zij tot op dat moment gaande hadden gehouden, en kregen de leden van de Republikeinse delegatie huisarrest opgelegd in de woning van Sjahrir (die zich in Djokjakarta bevond). Andere Republikeinse voor mannen werden door de militaire politie, welke door de *Nefs* opgestelde

¹ Siliwangi was de vorst geweest van een West-Javaans Hindoerijk dat na de komst van de Islam was verdwenen. ² Nasoetion was in '42 cadet-vaandrig van het Knil – hij had de Militaire Academie te Bandoeng doorlopen. Nog voor de Japanse bezetting kwam hij samen met andere Indonesische officieren tot de conclusie dat de opleiding te Bandoeng te beperkt was geweest – zij gingen het werk van de Duitse militaire theoreticus Clausewitz bestuderen alsook publikaties van de Gaulle en Liddell Hart en studies over de Japans-Chinese oorlog en de Spaanse burgeroorlog. Hun conclusie was dat een Indonesische vrijheidsstrijd het best de vorm kon aannemen van een guerrilla.